POZVÁNÍ KE SPOLEČNÝM MODLITBÁM

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů

18. – 25. ledna 2014

Vydala:
Česká biskupská konference
Ekumenická rada církví

Praha 2013
(pro vnitřní potřebu)

MODLITBY ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ V ROCE 2014

„Je snad Kristus rozdělen?“

(1K 1,13)

Papežská rada pro jednotu křesťanů
Komise pro víru a řád Světové rady církví

PŘEDMLUVA

Začátek nového roku si téměř samozřejmě spojujeme s dvěma modlitebními týdny, Aliančním týdnem modliteb a Týdnem modliteb za jednotu křesťanů. Jejich smyslem je formovat vstup do nového roku tak, abychom společně věděli, jaký imperativ se dnes vztahuje na nás, vyznavače Kristovy. K tématu jednoty křesťanů a ekumenismu mluví celá řada autorů, jeden z nich, anglický autor Kim Fabricius[1] připomíná, že Ecumenism, is not an ecclesial suggestion, it is dominical command. Jinými slovy, ekumenismus to není naše volba, to je příkaz, který nám dává Pán. To je první a základní důraz, který si máme společně uvědomovat. Z něho vyplývá, jak se již svým názorem na jednotu s druhými blížíme nebo vzdalujeme zadání Pána Ježíše Krista.

Druhý důraz je pozdější a pochází od apoštola Pavla. Jím Pavel navázal na svého Mistra a do společenství, kterému hrozilo rozpolcení, zaslal provokativní dotaz: Je snad Kristus rozdělen? (1K 1,13) Všem, kdo jeho slovo četli kdysi a kdo je čtou a promýšlejí dnes, je odpověď jasná: Nikoliv, Kristus rozdělen není! Při takové odpovědi na někdejší apoštolovu otázku si pak i my dnes musíme říci: není-li Kristus rozdělen, jak se srovnat se stále ještě neskončeným dělením jeho lidu? Lze vše uzavřít pouze tím, že vztahy mezi křesťany jsou nyní lepší než v minulosti a před negativy zavřít oči? Važme si toho, že proti minulosti zaznamenáváme posun k lepšímu a chraňme každý pokrok ve vzájemné důvěře. Nicméně, jak chce naše lidství stále kráčet svou cestou, tak často si musíme uvědomovat, že v naplňování Kristova příkazu nejsme a nebudeme u konce. Zvlášť v době, když začala éra samostatnosti církví vůči státu. O to více musíme společně dbát na to, abychom oproštěni od závislosti na státním rozpočtu uměli ukazovat, že nás stále pojí to základní – skutečnost, že Kristus je nerozdělen. Jako je jeho celost bytostná, eschatologická a nadčasová, tak má být zakotveno i naše společenství. Ve kterém více než naše lidství, naše sklony a projevy náklonnosti a přízně, je pro nás vědomí, že tvoříme společenství Kristova lidu, jehož síla je v zásadách Božího pořádku a království.

Jako každoročně se budeme scházet v modlitebních ekumenických shromážděních. Ukazujme svým ekumenickým bratřím a sestrám, že jsou pro nás právě takovým přínosem a obohacením jako Kristovo dílo oběti pro každého z nás.

Ať vám všem Pán Bůh bohatě žehná a vaše setkání jsou posilou pro každodenní svědectví okolí, jak je Kristova nerozdělenost inspirativní silou proti nejednotě a rozkladu obecně.

Mgr. Joel Ruml
předseda ERC v ČR

Mons. František Radkovský
delegát ČBK pro ekumenismus

[1] Kim Fabricius, Propositions on Christian Theology, Carolina Academic Press, 2008

OBSAH

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů 4

Biblický text 4

Uvedení do tématu 4

Příprava textů pro letošní týden modliteb 4

Ekumenická bohoslužba 4

Biblické úvahy a modlitby na osm dní 4

Doplňující materiály 4

Ekumenická situace v Kanadě 4

Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968 – 2014 4

Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů 4

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů

Celoroční snaha o jednotu

Tradičním termínem Týdne modliteb za jednotu křesťanů jsou na severní polokouli dny 18. – 25. ledna. Tato data navrhl v roce 1908 Paul Wattson, aby spojil svátky sv. Petra a sv. Pavla, a tato doba tak má symbolický význam. Na jižní polokouli, kde leden patří do období prázdnin, církve často využívají k oslavě týdne modliteb jiné dny, např. kolem Letnic (jak zněl návrh Hnutí pro víru a řád v roce 1926), jež mají pro jednotu církve také symbolický význam.

Jsme si vědomi nutnosti takové flexibility a byli bychom rádi, kdybyste předkládaný materiál chápali jako pozvání a nacházeli si celoročně čas k vyjádření toho stupně jednoty, kterého církve již dosáhly. Je to pozvání ke společné modlitbě za plnou jednotu podle vůle Ježíše Krista.

Přizpůsobení textu

Tento materiál je nabízen s předpokladem, že bude dle možností přizpůsoben potřebám místního společenství. V takovém případě je nutné vzít v úvahu místní liturgické a bohoslužebné zvyky i celý společenský a kulturní kontext. K úpravám by se v ideálním případě mělo přistupovat ekumenicky.

Na některých místech již existují ekumenické struktury, které mohou materiál zpracovat. Doufáme, že tam, kde dosud nejsou, poslouží právě potřeba přizpůsobení textu jako podnět pro jejich vznik.

Užívání materiálu k týdnu modliteb

- Církvím a křesťanským společenstvím, které slaví týden modliteb při společném setkání, nabízíme řád ekumenické bohoslužby.
- Církve a křesťanská společenství mohou též předkládaný materiál začlenit do vlastních bohoslužebných textů a použít modlitby z ekumenické bohoslužby, modlitby osmi dní i další texty při svých setkáních.
- Společenství, slavící týden modliteb každodenní bohoslužbou, mohou využít materiál pro jednotlivé dny.
- Ti, kdo chtějí téma týdne modliteb využít ke studiu Bible, se mohou inspirovat biblickými texty a úvahami na jednotlivé dny. Rozhovor o textu může být shrnut v modlitbě pro příslušný den.
- Ti, kdo se modlí soukromě, mohou z materiálu čerpat pro své modlitební úmysly. Posílí se tak jejich vědomí, že při modlitbě za viditelnější jednotu Kristovy církve setrvávají ve společenství s dalšími lidmi po celém světě.

Biblický text

(1K 1,1-17)[2]

[1]Pavel, z vůle Boží povolaný apoštol Krista Ježíše, a bratr Sosthenés [2]církvi Boží v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povolaným svatým, spolu se všemi, kteří vzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista, ať jsou shromážděni kdekoliv, jinde či u nás: [3]Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

[4]Stále za vás Bohu děkuji pro milost Boží, která vám byla dána v Kristu Ježíši; [5]on vás obohatil ve všem, v každém slovu i v každém poznání. [6]Neboť svědectví o Kristu bylo mezi vámi potvrzeno, [7]takže nejste pozadu v žádném daru milosti a čekáte, až se zjeví náš Pán Ježíš Kristus. [8]On vám bude oporou až do konce, abyste v onen den našeho Pána Ježíše Krista nebyli obviněni. [9]Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem.

[10]Prosím vás, bratří, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorni a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení. [11]Dověděl jsem se totiž o vás z domu Chloé, bratří, že jsou mezi vámi spory. [12]Myslím tím to, že se mezi vámi říká: Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi, já ke Kristu. [13]Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo? [14]Děkuji Bohu, že jsem nikoho z vás nepokřtil kromě Krispa a Gaia; [15]tak nemůže nikdo říci, že jste byli pokřtěni v moje jméno. [16]Pokřtil jsem i rodinu Štěpánovu. Jinak už nevím, že bych byl ještě někoho pokřtil. [17]Kristus mě totiž neposlal křtít, ale zvěstovat evangelium, ovšem ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nepozbyl smyslu.

[2] Všechny biblické texty, názvy a zkratky knih i biblická vlastní jména v celé brožuře jsou převzaty z Českého ekumenického překladu (Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Praha: Česká biblická společnost 2006).

Uvedení do tématu

„Je snad Kristus rozdělen?“ (1K 1,13)

1. My Kanaďané žijeme v zemi, pro niž je charakteristická jazyková, kulturní a dokonce klimatická rozmanitost; stejně tak ztělesňujeme rozmanitost projevů křesťanské víry. Život uprostřed takových rozdílů a současně ve věrnosti Kristově touze po jednotě jeho učedníků nás vedl k zamyšlení nad provokativní otázkou, kterou klade apoštol Pavel v Prvním listě Korintským: „Je snad Kristus rozdělen?“ Ve víře odpovídáme „Ne!“; naše odlišná církevní společenství však i nadále zůstávají důsledkem rozdělení, které pohoršuje. První list Korintským nám nicméně zároveň ukazuje, jak můžeme docenit a přijmout dary druhých lidí navzdory svému současnému rozdělení, a tato skutečnost nás posiluje při úsilí o budování jednoty.

2. Kanada je známa pro své přírodní krásy: hory, lesy, jezera a řeky, nekonečné lány obilí a oceán obklopující zemi ze tří stran. Země se rozkládá od Atlantiku k Pacifiku a od hranice se Spojenými státy až k severnímu pólu. Je bohatá na zemědělské plodiny i přírodní zdroje. Kanada je také domovinou nejrůznějších skupin obyvatelstva: „prvních národů“, Inuitů a Métisů[3] i množství nově příchozích ze všech koutů světa. Máme zde dva oficiální jazyky, francouzštinu a angličtinu, avšak mnozí Kanaďané si zároveň uchovávají i kulturní a jazykové dědictví zemí, odkud sem přišli jejich předkové. S jazykovými, kulturními a regionálními odlišnostmi často také souvisí naše sociální a politické dělení, současně se ovšem učíme rozumět tomu, jak rozdílná národnostní identita přispívá ke zdravé rozmanitosti Kanady. Do tohoto multikulturního prostředí vnášejí také křesťané své rozmanité způsoby bohoslužby a duchovenské služby. Pavlův list nás v těchto našich rozdílnostech oslovuje a vyzývá nás, abychom v místě, kde jako církev žijeme, neexistovali osamoceně či dokonce nevystupovali proti druhým. Máme si být naopak vědomi toho, že jsme spojeni se všemi, kdo vzývají jméno Páně.

3. V úryvku z Písma svatého, který byl zvolen pro letošní rok, začíná apoštol Pavel svůj list korintským křesťanům velmi působivým úvodem. Podobně jako předehra opery nebo první tóny symfonie nastiňuje tento úryvek klíčová témata a připravuje nás tak na to, co bude obsahem listu. Text tvoří tři myšlenkové celky a společně představují pevný základ, který nám zároveň poskytuje podněty k úvahám o způsobu, jímž jako křesťané společně žijeme a působíme ve svých církvích a v dnešní společnosti.

4. V prvním celku (1,1-3) se Pavel spolu se Sosthenem – tedy jako maličké, avšak skutečné křesťanské společenství dvou osob – obracejí k jinému, mnohem většímu a velmi aktivnímu společenství korintských křesťanů. Zdejší křesťany Pavel oslovuje jako „církev Boží“ – ne jako místní odnož, ale jako plné ztělesnění všeobecné církve v konkrétní části světa. Připomíná jim dále, že jsou „povolaným“ lidem: povolaným být svatými, a to ne jako nějaká izolovaná a pro sebe žijící skupina, ale „spolu se všemi, kteří vzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista, ať jsou shromážděni kdekoliv, jinde či u nás“ (tuto větu lze překládat rovněž jako „kteří vzývají na všech místech jejich i našeho Pána“). Jsou tedy skutečně církví Boží a velmi těsně jsou spojeni se všemi, kdo vzývají Pána podle svého vyznání a ve svém místě. Poté apoštol stejně jako ve všech svých listech připojuje obvyklý a působivý pozdrav s přáním Boží milosti a pokoje. V Pavlově jazyce označuje „milost“ Boží dobrotu a dary nabídnuté nám v Kristu, jež nás mají přivést ke vděčnosti Bohu i druhým lidem. „Pokoj“ pro nás znamená plné a vzájemné společenství (koinónia) v Bohu.

[3] Pojem „první národy“ se v Kanadě užívá pro označení domorodých obyvatel, již na tomto území žili před příchodem Evropanů. Domorodci žijící v oblasti Arktidy se sami nazývají Inuity. Jako Métisové se pak označují potomci domorodých obyvatel a osob francouzského původu.

5. Kde ve své místní církvi, ve svém společenství v širším smyslu a ve své zemi nacházíte projevy Boží milosti a pokoje? Jak lze pokročit od starostlivosti o společenství ve svém nejbližším okolí k péči o společenství všech křesťanů celého světa?

6. Ještě předtím, než Pavel korintské křesťany pokárá, začíná druhý myšlenkový celek našeho textu (1,4-9) díkůvzdáním za „milost Boží“, která jim byla „dána v Kristu Ježíši“. Nejedná se o pouhou formalitu, ale o upřímnou radost z darů, které Bůh svěřil tomuto společenství. Pavel pak pokračuje ve svém povzbuzení: „On vás obohatil ve všem… takže nejste pozadu v žádném daru milosti.“ Ujišťuje je, že až do konce budou posilováni, neboť „Bůh je věrný“. On nás povolal do společenství (koinónia) se svým Synem, a to se všemi společenskými i duchovními důsledky, které toto povolání má pro naše církve i národy.

7. Jako kanadští křesťané jsme si dobře vědomi toho, že ne vždy jsme se dokázali radovat z Božích darů, přítomných v jiných křesťanských společenstvích. Když čteme text apoštola Pavla v ekumenickém duchu, mnohem silněji si uvědomujeme, že je naším úkolem upřímně se radovat z toho, jak Bůh žehná ostatním křesťanům i dalším lidem. Misionáři, kteří jako první přinesli křesťanskou víru na území Kanady, často přehlíželi obdarování a názory domorodých obyvatel a nedokázali vnímat, jaká požehnání jim Bůh skrze ně nabízí.

V naší zemi existuje mnoho důvodů ke vděčnosti za rozmanitost národností i projevů víry. V historii sice nacházíme četné doklady toho, že jsme nebyli schopni žít ve vzájemné úctě a podporovat druhé lidi, přesto dobře víme, že naše země byla zbudována na spolupráci a úsilí o mír doma i ve světě. Často také považujeme za samozřejmé, že smíme užívat požehnání přírodních krás, jimiž nás Bůh obdařil, a jen obtížně hledáme rovnováhu mezi blahobytem a péčí o tato dobra. Stejně tak jen nesnadno uvádíme do praxe hodnoty, jež jsou pro nás Kanaďany důležité. Jako jednotliví křesťané i jako církve se cítíme povoláni k tomu, abychom dary, které nám Bůh dává prostřednictvím druhých lidí, přijímali s vděčností, a tuto vděčnost abychom projevovali péčí o svou zemi i o celý svět.

8. Za co ve své místní církvi, ve svém společenství, ve své zemi vzdáváte díky? Zakoušíte prostřednictvím jiných křesťanů či ostatních členů svého místního společenství duchovní či hmotné dary Boží?

9. Ve třetím myšlenkovém celku našeho textu (1,10-17) se Pavel obrací ke korintským křesťanům tvrdými slovy a vyčítá jim, že svým jednáním překrucují křesťanské evangelium a narušují jednotu celého společenství: „Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi.“ Pavel ovšem nechválí ani ty, kdo prohlašují, že se hlásí ke Kristu, neboť i pro ně je Kristovo jméno důvodem k vyčleňování se od ostatních věřících. Nemůžeme vzývat Kristovo jméno s úmyslem stavět kolem sebe zdi, neboť jeho jméno má vytvářet společenství a jednotu, ne rozdělení. „Je snad Kristus rozdělen?“ Pavel nemá námitky proti tomu, když se společenství formuje kolem výrazné osobnosti představeného, základní identita se však musí odvozovat od Krista: „Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo?“ Lidé z domu Chloé tento vývoj místního křesťanského společenství zpozorovali a upozornili na něj.

10. Do tohoto stavu rozdělení tedy přichází Pavlova výzva, aby se věřící znovu spojili a „dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení“. Apoštol povzbuzuje své čtenáře v Korintu, aby „byli svorni“. Chce tím snad říct, že všichni mají slavit bohoslužbu a vůbec všechno dělat stejně? Domníváme se, že o to mu nejde. Smyslem těchto veršů není vyzývat k odklonu od Pavlova, Apollova či Petrova vedení. Jsme povoláni k tomu, abychom byli všichni zakořeněni v Kristu a vzdávali díky za Boží dary, jimiž věřící z jiného než našeho společenství přispívají k naplnění společného poslání církve. Budeme-li si vážit Božích darů v jiných lidech, povede nás to všechny ke sblížení ve víře i misijním poslání a také k oné

jednotě, o niž Kristus prosil, to vše se stálým respektem k pravé rozmanitosti v oblasti liturgie i života.

11. Pavel upozorňuje na dva ústřední momenty v životě Kristova učedníka, které vytvářejí naši základní vazbu ke Kristu: je to křest a také Kristův kříž. Nebyli jsme pokřtěni ve jméno Pavlovo a Pavel za nás nebyl ukřižován, ale naše jednota se opírá o Krista a od něj pochází náš život i naše spása. Zároveň je každý z nás členem té či oné skupiny, naše místní církve nás posilují ve víře a pomáhají nám žít jako Ježíšovi učedníci. Jak pro Pavla, tak pro nás z toho tudíž na závěr vyplývá, že cílem není pouze přináležitost ke konkrétní církvi. Naším úkolem je rovněž hlásat radostnou zvěst, ono evangelium, které jsme s vírou a radostí přijali. Toto poselství musíme nabídnout celému světu. Pavlův závěr nás tak vede k tomu, abychom se sami sebe tázali: Nabízíme Kristovu radostnou zvěst druhým lidem, nebo naopak napomáháme rozdělení, byť v Kristově jménu, a – řečeno Pavlovými slovy – tak máme vinu na tom, že Kristův kříž pozbývá smyslu?

12. Jako kanadští křesťané máme za sebou dlouhé dějiny spolupráce a vzájemné podpory. Jejich součástí jsou příklady společných iniciativ, působení v duchovní oblasti a dokonce unie několika církví. Tam, kde nebylo možné dosáhnout strukturální jednoty mezi církvemi, jsme často dokázali nalézt shodu a vzájemně se podílet na aktivitách, které se tak staly naším společným svědectvím o rostoucí jednotě v Kristu. Naše církve postupují společně při boji s chudobou i v dalších oblastech sociální spravedlnosti, mnohé z nich také začínají společně přiznávat svou spoluzodpovědnost za nekřesťanský postoj vůči domorodým obyvatelům naší země. Navzdory dosavadním povzbudivým krokům směrem k jednotě, kterou si pro nás Kristus přeje, si přesto nadále zachováváme svá rozdělení a nesvornost, které deformují naše hlásání evangelia.

13. V našem textu je řeč také o lidech z domu Chloé. Jejím jménem je označena skupina těch, kdo pojmenovávají konflikty a rozdělení v korintské církvi. I dnes potřebujeme takové svědky, ženy i muže ze všech církví, a jejich snahu o usmíření a jednotu. Když jim dáme prostor, pomohou nám plněji pochopit Pavlovu vizi společenství, které dosáhlo „plné jednoty smýšlení i přesvědčení“ v Kristu.

14. Jak můžete vy sami i vaše církev poznat, nakolik jste už dosáhli plnost jednoty smýšlení i přesvědčení v Kristu s ostatními církvemi? Jak může skutečnost, že oceňujete a zakoušíte odlišné přístupy i liturgické formy, jež jsou vlastní církvím působícím ve vašem okolí, přinášet plody v úsilí o viditelnou jednotu křesťanů? Na jakých aktivitách s ostatními křesťany se chcete podílet, abyste společně učinili ze světa lepší místo pro druhé lidi?

15. Na závěr našich úvah tedy můžeme poznamenat: Když uvažujeme o mnoha požehnáních a darech Božích, jež se projevují v naší zemi a jejích obyvatelích, začínáme si uvědomovat, že musíme s druhými lidmi i s celou zemí, z níž pochází náš život, zacházet s patřičnou důstojností a úctou. To nás povede k přiznání vlastních hříchů i k pokání a úsilí o nalezení nových, udržitelných možností, jak žít zde na zemi. Zvyšuje se tak naše povědomí o tom, jak Bůh žehná nám všem, a také plněji pochopíme skutečnost, že žádná skupina nemůže rozhodovat o způsobu využití přírodních zdrojů, aniž by přitom brala v potaz i hlasy ostatních obyvatel Kanady.

Příprava textů pro letošní týden modliteb

Přípravné práce na textech pro letošní týden modliteb byly provedeny ve skupině sestavené ze zástupců, kteří pocházejí z různých částí Kanady. Ti všichni přijali pozvání Kanadského ekumenického centra (Canadian Centre for Ecumenism / Centre canadien d'œcuménisme) a Ekumenického centra pro oblast kanadských prérií (Prairie Centre for Ecumenism / Centre des Prairies pour l'œcuménisme). Náš dík si zaslouží zejména tito lidé:

- Bernice Baranowská (Církev římskokatolická), Kanadské ekumenické centrum, Montreal
- Rev. Dr. Sandra Beardsallová (Sjednocená církev Kanady), profesorka církevních dějin a ekumenismu, St. Andrew's College, Saskatoon
- Rev. Michel Belzile (Baptistická církev), Greenborough Community Church, Toronto
- Mons. Donald Bolen (Církev římskokatolická), biskup diecéze Saskatoon
- Rev. Amanda Currieová (Kanadská presbyteriánská církev, Saskatoon), duchovní a administrativní pracovnice presbyterstva v severní části provincie Saskatchewan
- Nicholas Jesson (Církev římskokatolická), delegát diecéze Saskatoon pro ekumenismus
- Norman Lévesque (Církev římskokatolická), pověřen vedením Kanadského ekumenického centra, ředitel programu „Zelená církev"
- diákon Anthony Mansour (Americká pravoslavná církev), v letech 2006 – 2012 výkonný ředitel Kanadského ekumenického centra, Montreal
- Rev. Dr. David MacLachlan (Sjednocená církev Kanady), profesor novozákonní exegeze, Atlantic School of Theology, Halifax
- Rev. John Wilson (Sjednocená církev Kanady), Summerside, Ostrov prince Edwarda

Za pomoc s přípravou návrhu textů i za podnětné připomínky si pak poděkování zaslouží:

- Rev. Dr. Karen Hamiltonová (Sjednocená církev Kanady), generální sekretářka Ekumenické rady církví v Kanadě
- P. Dr. Gilles Routhier (Církev římskokatolická), děkan Fakulty teologie a náboženských věd na univerzitě Laval, Québec

Naše vděčnost patří také biskupu Donaldu Bolenovi ze Saskatoonu za to, že inicioval sestavení přípravného týmu, i všem, kdo se podíleli na práci Mezinárodní přípravné komise.

Předkládaný text byl dokončen během setkání Mezinárodní přípravné komise, sestavené z pověření Komise pro víru a řád Světové rady církví a Papežské rady pro jednotu křesťanů. Její členové se setkali se zástupci kanadských církví v září roku 2012 ve Villa Saint-Martin, jezuitském exercičním domě v Pierrefonds na severozápadě Montrealského ostrova. Jsme vděčni zejména Kanadskému ekumenickému centru a Ekumenickému centru pro oblast kanadských prérií za to, že setkání štědře hostila a mimoto připravila návštěvu oratoře sv. Josefa v Montrealu. Svou vděčnost chceme vyjádřit také personálu McGillovy univerzity v Montrealu, jenž během našeho pobytu v Kanadě uspořádal ekumenické sympozium.

In memoriam

Prof. Ralph Del Colle (1954 – 2012)

Profesor Ralph Del Colle, římskokatolický systematický teolog a mimořádný profesor teologie na univerzitě Marquette v Milwaukee (Wisconsin, USA), zemřel 29. července 2012. Od roku 1998 byl členem mezinárodní skupiny pro dialog mezi katolíky a letničními křesťany, účastnil se neformálních rozhovorů s adventisty sedmého dne (2001 – 2002) a byl též členem oficiální katolické delegace na valném shromáždění Světové rady církví v Harare roku 1998. Při všech zmíněných setkáních vždy oddaně a s radostí přispíval k probíhajícímu dialogu, nevyhýbal se žádnému tématu k diskuzi a ve své osobě spojoval živou vnímavost a citlivost s oddanou službou pravdě. Po celou dobu svého působení rovněž ochotně poskytoval odborné posudky s pevným přesvědčením, že jednota odpovídá Boží vůli, a pro všechny křesťany je tudíž nevyhnutelnou cestou.

Prof. Margaret O'Garová (1947 – 2012)

Dr. Margaret O'Garová, profesorka teologie na univerzitě St. Michael's College v Torontu, zemřela 16. srpna 2012 poté, co předcházející dva roky bojovala s nemocí. Byla římskou katoličkou, specializovala se na učitelskou službu církve a dialog a v ekumenickém díle aktivně působila více než 35 let jako členka mnoha komisí pro ekumenický dialog: zasedala v mezinárodní komisi pro dialog mezi Učedníky Ježíše Krista a římskokatolickou církví (1983), v komisi pro dialog mezi luterány a katolíky v USA (1994) a v komisi pro dialog mezi evangelíky a katolíky v Kanadě (2008). Mimoto se osmnáct let zapojovala do dialogu mezi anglikány a katolíky v Kanadě (1976 – 1993) a dvanáct let byla členkou Mezinárodní lutersko-katolické komise pro jednotu (1995 – 2006). Působila rovněž jako předsedkyně Americké katolické teologické společnosti a Severoamerické ekumenické akademie.

Mezinárodní komise svěřuje s vděčností duše obou těchto velkých osobností na poli ekumenismu do věčné lásky našeho nebeského Otce.

Ekumenická bohoslužba

Uvedení do bohoslužby

Když se shromažďujeme k bohoslužbě v průběhu Týdne modliteb za jednotu křesťanů, odpovídáme tak na Boží volání a usilujeme o to, abychom byli obnoveni a v Kristu posílili své vzájemné vztahy prostřednictvím zpěvu, slov Písma a symbolických úkonů. Tato bohoslužba se zároveň může stát pozváním ke hlubšímu zamyšlení nad texty zvolenými pro modlitební oktáv, které souvisejí s úryvkem 1K 1,1-17. Pavlovu provokativní otázku „Je snad Kristus rozdělen?“ vnímáme jako radostnou výzvu k modlitbě a ke zpytování svědomí nás jednotlivců i celých křesťanských společenství. Zvolený biblický text i navržený průběh bohoslužby jsou příležitostí k tomu, abychom tuto výzvu promýšleli novým způsobem, odpovídajícím naší konkrétní situaci.

Zde je několik momentů letošní bohoslužby, jež mohou vyžadovat zvláštní přípravu.

Začátek bohoslužby obsahuje mimo jiné výzvu k modlitbě s pohledem do různých míst, jak to odpovídá tradici některých domorodých obyvatel Kanady. K tomu je třeba předem zjistit, jaká je zeměpisná orientace místa, kde se bohoslužba bude odehrávat, a shromáždění na to pak náležitě upozornit, aby se i ono mohlo modlitby zúčastnit. Na modlitbu směrem vzhůru a dolů se pak všichni otočí zpět, čelem ke shromáždění. V případě potřeby můžete znění těchto modliteb upravit tak, aby lépe odpovídalo vaší zeměpisné poloze.

„Ekumenická výměna duchovních darů“ je odpovědí na Pavlův starostlivý zájem o to, že se korintská obec tříští na menší frakce, a na jeho otázku „Je snad Kristus rozdělen?“ Nelze žít jen v izolaci vlastního křesťanského společenství a domnívat se, že jsme dosáhli jednoty. Musíme být též ochotni a schopni přijmout dary od ostatních, což je další krok poté, co rozpoznáme, jaké dary můžeme sami nabídnout. To ovšem vyžaduje, abychom v ostatních společenstvích vnímali charizmata, jež mohou obohatit celek Kristova těla.

Tato „výměna“ vyžaduje předem jisté přípravy, pro něž navrhujeme tento postup:

1. Vyzvěte zástupce nejrůznějších církví ve svém okolí k tomu, abyste se společně zamysleli nad „dary“, které navzájem přijímáte jedni od druhých. Cílem je společně najít pro každé z přítomných společenství jeden dar, u nějž se všichni mohou shodnout na tom, že ho přijali.

2. V ideálním případě by s každým darem měl být spojen i nějaký hmotný symbol, který bude později přinášen při bohoslužbě v rámci Ekumenické výměny duchovních darů.

3. Při tomto obřadu je pak každý z darů ohlašován těmito nebo podobnými slovy: „Od církve _____ jsme s vděčností přijali dar _____, který zde zastupuje symbol _____.“

Tuto „výměnu“ lze pochopitelně přizpůsobit tak, aby odpovídala místní situaci.

Přímluvné modlitby připomínají osm „Rozvojových cílů tisíciletí“, které vznikly na půdě OSN. Přimlouváme se za to, abyste vytiskli tyto modlitby pro účastníky bohoslužby a oni tak mohli vidět před sebou na papíře jednotlivé cíle, spojené s konkrétními prosbami.

Stejně tak můžete účastníky bohoslužby upozornit na to, že osm odpovědí v „Odhodlání k jednotě“ koresponduje s osmi tématy textů pro oktáv modliteb za jednotu, které jsou v této brožuře také nabídnuty.

„Kdo zpívá, dvakrát se modlí.“ Nabízíme proto k využití také některé chvalozpěvy a písně z repertoáru kanadských skladatelů a tvůrců náboženských písní, vytvořené přímo pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2014. Lze je najít na adrese www.ecumenism.net/music. Doufáme, že se budete snažit zařadit do letošní ekumenické bohoslužby co nejvíce hudby!

ŘÁD BOHOSLUŽBY

P: předsedající, V: všichni

I. Shromažďujeme se v naději a jednotě

Vstupní zpěv

Ti, kdo budou předsedat bohoslužebnému shromáždění, mohou společně s dalšími lidmi přicházet v procesí.

Zahájení

P: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista (1K 1,3).

Texty pro dnešní bohoslužbu byly připraveny v Kanadě. Název této země v jazyce jedné ze skupin jejích prvních obyvatel, Irokézů, znamená „vesnice“. Křesťané, kteří jsou všichni členy jedné rodiny Boží, skutečně v celém světě obývají jedinou společnou „vesnici“. Když se účastní bohoslužby, spojují se s touto celosvětovou vesnicí, která v sobě skrývá mnohé krásy a zápasy i velikou naději. Drazí přátelé, vítáme vás a chceme se spojit v modlitbě skrze milost našeho Pána Ježíše Krista, lásku Boží a společenství Ducha Svatého.

V: Amen.

P: Milující Bože, ty voláš nás všechny: povoláváš nás z našich domovů i kanceláří, z dolů i továren, z polí i obchodů, z rybářských lodí i od stád, ze škol i nemocnic, z věznic i nápravných zařízení, abychom se sjednotili ve společenství s naším Pánem Ježíšem Kristem.

V: Sjednoť nás v Kristu.

P: Domorodí obyvatelé Kanady chovají v úctě starobylý obřad, při němž se s modlitbou postupně obracejí na různé strany. Připojme se k nim i my a modleme se s pohledem do různých světových stran:

Směrem k východu:

P: Z východu, ze směru, odkud vychází slunce, přijímáme pokoj a světlo, moudrost a poznání.

V: Vzdáváme ti za tyto dary díky, Pane.

K jihu:

P: Z jihu k nám přichází teplo, vedení a počátek i konec života.

V: Vzdáváme ti za tyto dary díky, Pane.

K západu:

P: Ze západu přichází déšť, očistná voda, jež živí všechno tvorstvo.

V: Vzdáváme ti za tyto dary díky, Pane.

K severu:

P: Ze severu přichází chlad, silný vítr a bílý sníh, jež nás učí vytrvalosti a dávají nám tak sílu.

V: Vzdáváme ti za tyto dary díky, Pane.

Otočí se zpět čelem ke shromáždění a s pohledem upřeným vzhůru:

P: Z nebe přijímáme temnotu a světlo i vzduch, který dýcháme.

V: Vzdáváme ti za tyto dary díky, Pane.

S pohledem upřeným k zemi:

P: Ze země jsme vzešli a do země se opět vrátíme.

V: Vzdáváme ti díky, Pane, za veškerou dobrotu tvého stvoření, za náš pozemský domov.

P: Dej, Bože, ať kráčíme po správných stezkách a žijeme zde na zemi jako bratři a sestry. Ať se radujeme ze všeho požehnání, kterým obdařuješ druhé lidi, soucítíme s jejich bolestmi a společně s tebou, ve jménu Ježíšově a s Duchem, který dává život, obnovujeme tvář země.

V: Amen.

Chvalozpěv

Kající modlitba

P: Pod vlivem Pavlovy výzvy, adresované křesťanům v Korintu, nyní vyznejme své hříchy.

Milosrdný Bože, ve spojení s Ježíšem Kristem jsi nás obohatil dary řeči a poznání.
My je ve své pýše připisujeme vlastním schopnostem a neodhalujeme jejich skutečný původ.
Odpusť nám, Pane.

V: Pane, smiluj se (nebo: Kyrie eleison).

Odpověď může být i zpívaná.

P: Milosrdný Bože, s Kristem nejsme pozadu v žádném daru milosti.
Přesto podléháme zbytečným obavám či zahleděnosti do sebe sama
a ostýcháme se nabízet zázraky tohoto životodárného poselství lidem ve svém okolí.
Odpusť nám, Pane.

V: Pane, smiluj se.

P: Milosrdný Bože, zveš nás do společenství se svým Synem Ježíšem Kristem.
Nám ale chybí nadšené odhodlání k plné jednotě smýšlení i přesvědčení,
příliš snadno se smiřujeme s rozděleními a sváry, jež mezi námi panují.
Odpusť nám, Pane.

V: Pane, smiluj se.

P: Milosrdný Bože, ty nám zůstáváš věrný navzdory naší slabosti.
Odpusť nám naši prostřednost i to, že se lehce smiřujeme s vlastním rozdělením.
Působením svého Svatého Ducha v nás znovu obnov horlivost,
abychom se odhodlali ke konkrétním krokům, vedoucím ke stvrzení smlouvy jednoty s tebou, mezi sebou navzájem i s celým stvořením.

V: Amen.

II. Naslouchámе Božímu slovu

První čtení: Iz 57,14-19

Žalmový zpěv: Ž 36,6-11

Druhé čtení: 1K 1,1-17

Evangelium: Mk 9,33-41

Homilie

III. Odpovídáme ve víře a jednotě

Vyznání víry (nicejsko-cařihradské, apoštolské či jiné vhodné)

Zpěv víry a odevzdání se

Ekumenická výměna duchovních darů

Ti, kdo mají na starosti přípravu bohoslužby, se už dříve setkali, aby se společně zamysleli nad nejrůznějšími dary zúčastněných církví. Může se jednat jak o dary místního společenství, tak o ty, jež jsou vlastní celé jejich tradici. Zástupci každé z přítomných církví nyní přinesou symbolické předměty, jež zastupují jeden konkrétní dar, kterým jejich tradice obohatila celé křesťanské společenství. Tyto dary jsou po přinesení umístěny na stůl v čele shromáždění. Předsedající může každý z darů doprovodit těmito nebo podobnými slovy:

P: „Od církve _____ jsme s vděčností přijali dar _____, který zde zastupuje symbol _____."

V: Vzdáváme ti za to díky, Pane.

P: Pane Ježíši Kriste, tys řekl svým apoštolům: „Odkazuji vám pokoj, svůj pokoj vám dávám." Nehleď tedy na naše hříchy, ale na víru své církve, a podle své vůle ji naplňuj pokojem a veď k jednotě. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků.

V: Amen.

Přímluvy

Církve v Kanadě se rozhodly přijmout společně „Rozvojové cíle tisíciletí", program vyhlášený v OSN roku 2000. Následující prosby předkládají těchto osm cílů Bohu.

P: Prosíme za všechny lidi, kteří každý den trpí extrémní chudobou a hladem.
Jejich nejisté životní podmínky se často stávají důvodem k vytváření rozdělení.
Kéž Kristova láska obnoví spravedlnost a mír.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za všechny lidi, kteří usilují o právo na základní vzdělání.
Dej, ať jejich žízeň po vzdělání staví mosty mezi našimi církvemi
a obnovuje úctu ke vzájemným odlišnostem.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za ty, kdo usilují o rovnoprávnost a stejnou důstojnost mužů a žen.
Dej, ať je ve všech lidech ctěn Boží obraz.
Zejména chceme pamatovat na potřebu rovného přístupu k zaměstnání, zboží a službám.
Dej, ať při úsilí o jednotu v Kristu přijímáme v plnosti dary všech, mužů i žen.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za nemocné děti a mladé lidi i za ty, kdo usilují o zlepšení zdraví dětí.
Dej, ať při své péči o nejmenší přijímáme samotného Ježíše.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za všechny matky a za jejich zdraví.
Pomáhej nám, ať pečujeme o ty, kdo v sobě nosí nový život,
i o ty, jejichž láska k vlastním dětem nám připomíná sjednocující lásku Boží.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za ty, kdo bojují proti HIV/AIDS, malárii a dalším nemocem.
Dej, ať slyšíme hlasy těch, jimž je upírán důstojný život,
a usilujeme o budování takového světa, v němž jsou všichni lidé respektováni,
dostává se jim potřebné péče a nikdo není odsouván na okraj.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za všechny, kdo trpí v důsledku špatné péče o stvoření,
i za všechny ohrožené druhy.
Veď nás k zajištění trvalé udržitelnosti životního prostředí,
abychom došli smíření s celým tvorstvem.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Prosíme za ty, kdo usilují o mezinárodní solidaritu a globální partnerství.
Pomáhej nám, ať podporujeme spravedlivý trh a oddlužení nejchudších zemí
a usilujeme tak o spravedlnost.
Milosrdný Bože, slyš naše prosby…

V: …a ve své lásce nám odpověz.

P: Kéž při úsilí o naplnění těchto cílů poznáváme tvůj hlas, Pane,
a společně putujeme cestou vedoucí do království, za které jsi prosil
a za něž nyní prosíme i my slovy: „Otče náš…“

Modlitba Páně

Může se recitovat nebo zpívat.

Pozdravení pokoje

P: Když v šestnáctém a sedmnáctém století přišli na území Kanady první Francouzi, nalezli zde zemi bohatou na přírodní zdroje a dostalo se jim pomoci od domorodých obyvatel. Na znamení své vděčnosti dali lodi, na níž připlul zakladatel města Québec, jméno Don de Dieu, „Dar Boží“.

V mnoha liturgických obřadech, jež se v Kanadě užívají, jsou lidé zváni ke svatému přijímání slovy „Hle, dar Boží pro lid Boží“. Jednota, o kterou dnes prosíme, vyžaduje obnovení společenství církve mezi všemi jejími členy a jejím projevem bude i společné přijímání eucharistických darů z jednoho stolu. I když jsme však teprve na cestě k této viditelné jednotě, už nyní druhým dáváme a sami od nich přijímáme jiné dary – dary Boží pro lid Boží.

Ve francouzsky mluvící kanadské provincii Québec je výraz don de Dieu, „dar Boží“, i dnes velmi frekventovaný, a to jak mezi křesťany, tak ve společnosti obecně. Je ztělesněním pocitu vděčnosti za dary Boží, pocitu pocházejícího z doby, kdy předkové současných obyvatel mohli vzdát díky společně s domorodci. Na znamení pokoje a jako projev toho, že jsme si vědomi darů, které jeden od druhého přijímáme, pozdravme se nyní navzájem, jako francouzsky mluvící Kanaďané, slovy „don de Dieu“.

Účastníci bohoslužby se navzájem zdraví objetím, úklonou či potřesením rukou, a přitom říkají:

V: „Don de Dieu“.

Zpěv

Během zpěvu se může konat sbírka.

IV. S odvahou jdeme do světa

Odhodlání k jednotě

P: Apoštol Pavel vyzval korintské křesťany, aby ve svém srdci uznali a svými skutky dokázali, že Kristus není rozdělen. Podobně vyzývá také nás, abychom si plněji uvědomili míru jednoty, které jsme už společně dosáhli v Kristu.

Se všemi, kdo po celém světě vzývají Pána Ježíše Krista…

V: …společně jsme povoláni ke svatosti.

P: V mnoha směrech obdařeni Božím požehnáním…

V: …společně vzdáváme Bohu díky za milosti, kterými nás skrze druhé lidi obdarovává.

P: Obohaceni množstvím požehnání, jež nám Bůh dal skrze naše spojení s Kristem…

V: …společně nejsme pozadu v žádném daru milosti.

P: S důvěrou v Boha, který nás posiluje k lásce a službě…

V: …společně svědčíme o Boží věrnosti.

P: Přijati Ježíšem Kristem…

V: …společně jsme povoláni k pospolitosti.

P: Spojeni v plné jednotě smýšlení i přesvědčení…

V: …společně usilujeme o shodu.

P: Ve snaze překonat vzájemné spory o to, kdo byl za nás ukřižován…

V: …společně se hlásíme ke Kristu.

P: Je tedy Kristus rozdělen?

V: Ne! Společně se vydáme do světa, abychom hlásali jeho evangelium!

Zpěv k vyslání

Požehnání a vyslání

Požehnání může udělovat i více osob najednou, a to níže uvedenými slovy nebo jinou formou.

P: Pán s vámi.

V: I s tebou.

P: Kéž vás Kristova láska přivádí k němu,
kéž vás Kristova síla posiluje ve službě pro něj,
kéž Kristova radost naplňuje vaši duši
a požehnání všemohoucího Boha, Otce i Syna i Ducha Svatého,
ať na vás sestoupí a zůstane s vámi vždycky.

V: Amen.

P: Jděte v pokoji,
abyste milovali a byli milováni,
abyste přijímali druhé a sami byli přijati,
abyste sloužili a byli nasyceni.

V: Bohu díky!

Závěrečný zpěv

Biblické úvahy a modlitby na osm dní

První den: Společně… jsme povoláni ke svatosti

Ex 19,3-8 Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým

Ž 95,1-7 On je náš Bůh, my lid, jejž on pase, ovce, jež vodí svou rukou

1P 2,9-10 Kdysi jste vůbec nebyli lid, nyní však jste lid Boží

Mt 12,46-50 Kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka

Tři body k zamyšlení

My všichni, kdo vzýváme jméno Páně, jsme společně povoláni k tomu stát se svatými, „posvěcenými v Kristu Ježíši“ (1K 1,2). Kniha Exodus toto shromáždění Božího lidu popisuje jako zvláštní vlastnictví, království kněží a svatý národ.

První list Petrův chápe naši účast na tomto společenství svatých jako konečný důsledek toho, že nás Bůh společně povolal a utvořil z nás „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu“. Ruku v ruce s tímto povoláním jde také poslání, abychom společně hlásali mocné skutky Boha, který nás „povolal ze tmy do svého podivuhodného světla“.

Ze slov Matoušova evangelia pak zjišťujeme, že jako společenství svatých máme svou jednotu v Ježíši Kristu rozšiřovat i mimo okruh vlastní rodiny, rodu či společenské třídy, neboť modlit se za jednotu a usilovat o plnění Boží vůle lze jedině společně.

Otázky

- Co pro vás nebo pro vaši církevní tradici znamená pojem „společenství svatých“?
- Jak nás naše povolání stát se „národem svatým“ vybízí k tomu, abychom se nebáli překročit hranice svého místního křesťanského prostředí?

Modlitba

Milosrdný Bože, společně se všemi, kdo vzývají jméno Páně, a navzdory tomu, že jsme rozptýleni, slyšíme tvé volání, abychom se stali svatými. Učinil jsi z nás rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý. Mocí svého Svatého Ducha nás shromažďuj ve společenství svatých a posiluj nás, abychom konali tvou vůli a hlásali mocné skutky Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhý den: Společně… vzdáváme Bohu díky za milosti, kterými nás skrze druhé lidi obdarovává

Dt 26,1-11 Hospodin nás vyvedl z Egypta

Ž 100Vzdávejte Hospodinu chválu, dobrořečte jeho jménu

Fp 1,3-11 Děkuji Bohu svému při každé vzpomínce na vás

J 1,1-18 Milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista

Tři body k zamyšlení

Podle Deuteronomia vděčnost znamená žít v pevném a trvalém vědomí Boží přítomnosti v nás a kolem nás. Je to schopnost rozpoznávat aktivní a oživující působení Boží milosti v každém člověku – ve všech lidech a za všech okolností – a vzdávat za ně Bohu díky. Radost, která z tohoto působení milosti vyplývá, je tak nezměrná, že může zasáhnout i „bezdomovce, který bude mezi vámi“.

V kontextu ekumenických snah znamená vděčnost být schopen radovat se z darů Boží milosti, které byly uděleny ostatním křesťanským společenstvím. Takový postoj otevírá dveře ekumenické výměně darů a umožňuje, abychom se jedni od druhých navzájem učili.

Božím darem je veškerý život: od okamžiku stvoření přes čas Božího vtělení, zjevujícího se v životě a působení Ježíše Krista, až do doby, v níž se právě nyní nacházíme. Děkujme Bohu za dary milosti a pravdy svěřené nám v Ježíši a dovolme jim, aby se projevovaly v každém z nás i v našich církvích.

Otázky

- Jaké dary Boží milosti jsme už do svého církevního společenství přijali z jiných církevních tradic?
- Jak mohou křesťané různých tradic lépe přijímat a sdílet rozmanité dary, které Bůh každému z nás svěřil?

Modlitba

Milující a milosrdný Bože, vzdáváme ti díky za dary tvé milosti, které smíme zakoušet ve své vlastní tradici i v tradicích jiných církví. Dej nám milost svého Svatého Ducha, aby naše vděčnost stále rostla a posilovala se vzájemnými setkáními, při nichž budeme nově zakoušet tvůj dar jednoty. Prosíme o to skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Třetí den: Společně… nejsme pozadu v žádném daru milosti

Jb 28,20-28Hle, bát se Panovníka, to je moudrost

Ž 145,10-21 Otvíráš svou ruku a ve své přízni sytíš všechno, co žije

Ef 4,7-13 Každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování

Mk 8,14-21Proč mluvíte o tom, že nemáte chleba?

Tři body k zamyšlení

Jób si uvědomuje, že ačkoliv byl připraven o vše, zůstává mu bázeň Boží, tedy moudrost. Jako bratři a sestry v Kristu jsme i my, navzdory tomu, jak nás naše rozdělení ochuzují, obdařeni hojností nejrůznějších duchovních i hmotných darů potřebných k tomu, abychom mohli budovat jeho tělo.

Navzdory Božím příslibům, navzdory životu a nesmírné lásce Ježíše Krista, však i my, podobně jako učedníci v Markově evangeliu, zapomínáme na to, v čem spočívá naše skutečné bohatství, a tak mezi sebou dáváme povstat rozdělení, hromadíme mamon a mluvíme i jednáme tak, jako bychom „neměli chleba“.

Kristus není rozdělen: společně máme k dispozici dostatek darů, abychom se mohli dělit mezi sebou navzájem i se „vším, co žije“.

Otázky

- Jak se stalo, že jsme zapomněli na hojnost Božích darů, a místo toho naříkáme, že „nemáme chleba“?
- Jak se můžeme lépe dělit o duchovní i hmotné dary, které nám byly svěřeny k tomu, abychom z nich dávali ostatním?

Modlitba

Bože věrný, který otvíráš svou ruku, dobrořečíme ti za to, žes nás obdařil všemi duchovními dary potřebnými k tomu, abychom mohli dosáhnout míry Kristovy plnosti: za moudrost, za dary služby a za chléb. Pomáhej nám, abychom byli znamením tvé štědrosti a ve vzájemné jednotě přinášeli dary tvého věčného království do všech míst, kde vládne utrpení a nouze. Prosíme o to naplněni Duchem a ve jménu toho, který nás obdařil darem chleba svého života, vydaného za nás, nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

Čtvrtý den: Společně… svědčíme o Boží věrnosti

Pl 3,19-26 Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí

Ž 57,8-12 Až do mraků sahá Boží věrnost

Žd 10,19-25 Ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný

L 1,67-75 Bůh navštívil a vykoupil svůj lid

Tři body k zamyšlení

Věčná jednota Otce, Syna a Ducha nás intenzivněji vtahuje do Boží lásky a zve nás k tomu, abychom měli ve světě účast na Božím díle lásky, milosrdenství a spravedlnosti. Milosrdenství a spravedlnost nejsou od sebe v Bohu odděleny. Naopak: spojuje je neochvějná láska, již nám Bůh zjevil, když s námi i s celým stvořením uzavřel smlouvu.

Nastávající otec Zachariáš svědčí o tom, jak Bůh projevil své milosrdenství, když dodržel svůj slib daný Abrahamovi a jeho potomkům. Bůh zůstává věrný své svaté smlouvě.

Souběžně s vytrvalou modlitbou za jednotu církve nesmíme zapomínat ani na to, abychom se společně setkávali, podporovali jeden druhého a povzbuzovali se k lásce a dobrým skutkům slovy: „Bůh je věrný.“

Otázky

- Kde ve svém životě a v životě vašeho společenství během uplynulého roku nacházíte projevy Boží věrnosti?
- Jak nás Boží věrnost povzbuzuje k úsilí o jednotu křesťanů?

Modlitba

Věrný Bože, vzdáváme ti díky za tvou neutuchající lásku i za tvou věrnost, jež sahá až do mraků. Dej, ať nás při radostném očekávání plné jednoty tvé církve a při úsilí o její uskutečnění i modlitbě za ni provází naděje a důvěra v tvé přísliby. Prosíme o to skrze Ježíše Krista, našeho Pána, a v moci Ducha Svatého nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

Pátý den: Společně… jsme povoláni k pospolitosti

Iz 43,1-7 Já budu s tebou

Ž 133Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratří bydlí svorně!

1J 1,3-7 Máme společenství mezi sebou

J 15,12-17 Nazval jsem vás přáteli

Tři body k zamyšlení

Jsme povoláni ke společenství s Bohem Otcem, jeho Synem Ježíšem Kristem a Duchem Svatým. Přibližujeme-li se trojjedinému Bohu, přibližujeme se zároveň sobě navzájem při budování jednoty křesťanů.

Kristus učinil v našem vztahu k němu zásadní proměnu, když nás nazval přáteli, a ne služebníky. Jako odpověď na tento vztah lásky se od nás žádá, abychom opustili své vztahy postavené na moci a převaze a stavěli na přátelství a lásce k druhým lidem.

Ježíš nás povolal, abychom o jeho evangeliu vydávali svědectví jak před těmi, kdo o něm dosud neslyšeli, tak před všemi ostatními. Toto hlásání je zároveň pozvánkou ke společenství s Bohem a vytváří tak pospolitost mezi těmi, kdo ji přijmou.

Otázky

- Jak zakoušíte povolání ke společenství s Bohem?
- Jak vás Bůh povolává ke společenství s druhými lidmi ve vaší církvi i mimo ni?

Modlitba

Otče lásky, tys nás povolal do společenství se svým Synem a vybral jsi nás, abychom přinášeli ovoce jako svědkové evangelia. Dej nám milost svého Ducha, abychom se navzájem milovali a společně setrvávali v jednotě a naše radost aby tak byla plná. Amen.

Šestý den: Společně… usilujeme o shodu

Sd 4,1-9 Půjdeš-li se mnou, půjdu

Ž 34,2-15 Vyhledávej pokoj a usiluj o něj

1K 1,10-15 Abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení

L 22,24-30 Vznikl mezi nimi spor

Tři body k zamyšlení

Nejednota, o níž hovoří První list Korintským 1,12-13, je důsledkem deformace evangelia a narušuje celistvost Kristova poselství. Prvním krokem k obnově jednoty je vůbec si připustit existenci konfliktu a rozdělení, jak to učinili i lidé z domu Chloé.

Ženy jako Debóra a Chloé se v časech konfliktu a rozdělení stávají v Božím lidu prorockým hlasem a staví nás před nutnost snažit se o usmíření. Podobné prorocké hlasy mohou lidem umožnit, aby se znovu sjednotili ke společným činům.

Když společně usilujeme o plnou jednotu smýšlení i přesvědčení, jsme zároveň povoláni hledat Pána a jeho pokoj, jak o tom píše žalmista.

Otázky

- Vybavíte si nějakou situaci, v níž se prorocké pojmenování bolestivého sporu v církvi stalo počátkem obnoveného úsilí o plnější jednotu?
- Které otázky nás jako jedno ekumenické společenství dosud rozdělují? Jaké se nám nabízejí cesty k plnější jednotě?

Modlitba

Milující Bože, ty nám v časech konfliktu a rozdělení dáváš prorocké svědky. Sešli nám, kteří tě hledáme, svého Svatého Ducha, abychom se, spojeni v plné jednotě smýšlení i přesvědčení, stali nástroji smíření. Prosíme o to skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Sedmý den: Společně… se hlásíme ke Kristu

Iz 19,19-25 Hospodin jim pošle zachránce

Ž 139,1-12 Kam odejdu před tvým duchem?

1K 12,12-26 Trpí-li jeden úd… A dochází-li slávy jeden úd…

Mk 9,38-41 Kdo není proti nám, je pro nás

Tři body k zamyšlení

Izajáš předjímal den, kdy se budou Egypťané i Asyřané společně s Izraelem klanět Bohu jako jeho jeden lid. Jednota křesťanů je součástí Božího plánu jednoty pro celé lidstvo, ba dokonce pro celý svět. Modlíme se za to, aby přišel den, kdy se budeme moci shromáždit při bohoslužbě spojeni jednou vírou a jedním eucharistickým společenstvím.

Rozdílné dary jednotlivých církevních tradic jsou pro nás požehnáním. Když se je naučíme rozpoznávat v ostatních, povede nás to k větší viditelné jednotě.

Křest nás spojuje v jedno Kristovo tělo. Ceníme si jednotlivých církví, k nimž přináležíme, apoštol Pavel nás ale zároveň upozorňuje, že všichni ti, kdo vzývají jméno Páně, jsou s námi spojeni v Kristu, neboť všichni jsme údy jednoho těla. Nikomu nemůžeme jednoduše říci: „Nepotřebuji tě!“ (1K 12,21).

Otázky

- Podle čeho lze poznat, že „se hlásíme ke Kristu“?
- Jak může být věta „já se hlásím ke Kristu“ zneužita a místo jednoty tak mezi křesťany vytvářet další rozdělení?

Modlitba

Vzdáváme ti díky, Bože, za to, žes každý úd Kristova těla obdařil dary svého Ducha. Pomáhej nám, abychom se dokázali navzájem podporovat, respektovali své odlišnosti a usilovali o sjednocení všech lidí, kteří v celém světě vzývají Ježíše jako Pána. Amen.

Osmý den: Společně… hlásáme evangelium

Iz 61,1-4 Duch Panovníka Hospodina mě poslal hlásat radostnou zvěst

Ž 145,1-7 Všechna pokolení chválí tvoje skutky

1K 15,1-8 Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal

L 4,14-21 Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli

Tři body k zamyšlení

Společným úkolem nás všech je hlásat novým způsobem radostnou zvěst – tu zvěst, kterou oznamoval prorok Izajáš, která se naplnila v našem Pánu Ježíši Kristu, kterou hlásal apoštol Pavel a kterou církev přijala. Ačkoliv je třeba, abychom si poctivě přiznali to, co nás od sebe odděluje, a přijali specifické prvky našich odlišných tradic, nesmíme nikdy pustit ze zřetele naše společné poslání, které spočívá v hlásání evangelia Ježíše Krista.

Pavel je poslán „zvěstovat evangelium, ovšem ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nepozbyl smyslu“ (1K 1,17). Cesta k jednotě se nachází v síle kříže.

Když vydáváme svědectví o působení Ježíše Krista ve svém vlastním životě i v životě našeho křesťanského společenství, stává se pro nás evangelium, které hlásáme, hmatatelnou a důležitou skutečností.

Otázky

- Jak je „evangelium“, které jste přijali, svázáno s kulturními a dějinnými okolnostmi jeho předávání?
- Je tato skutečnost překážkou jednoty?
- Jak by nám plnější jednota v Kristu pomohla k tomu, abychom byli lepšími svědky evangelia, které jsme přijali?

Modlitba

Milosrdný Bože, tys v moci Ducha poslal svého Syna Ježíše Krista, aby vykoupil tvůj lid. Sjednoť nás v naší rozmanitosti, abychom mohli radostnou zvěst o životě, smrti a zmrtvýchvstání Krista společně vyznávat a hlásat světu, který potřebuje jeho evangelium. Amen.

Doplňující materiály

Doplňující materiály pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2014 jsou dostupné na webových stránkách „Ecumenism in Canada“ na této adrese: www.ecumenism.net/music

Soubory, jež jsou zde nabídnuty, vznikly jako odpověď na otevřenou výzvu určenou kanadským skladatelům, aby vytvořili hudbu pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2014 („Je snad Kristus rozdělen?“, 1K 1,13) nebo obecně k tématu modlitby za jednotu křesťanů.

Veškeré soubory si můžete stáhnout a během svých modliteb za jednotu je využít libovolným způsobem.

Ekumenická situace v Kanadě[4]

Mezi mnoha faktory, jež ovlivňují náboženskou situaci Kanady, patří už sama rozloha naší země. Ta je druhou největší na světě a 40 % jejího území leží v arktické oblasti, severně od 60° severní šířky. Rozkládá se od Atlantiku k Pacifiku a od hranice se Spojenými státy až k severnímu pólu. Naši zemi obklopují tři oceány: Atlantský, Tichý a Severní ledový. Jedinou pevninskou hranici sdílí Kanada se Spojenými státy a už téměř 200 let na ní vládne mír. Země je konfederací bývalých britských kolonií, má parlamentní formu vlády a federální systém deseti provincií a tří teritorií. Jak sjednocení bývalých koloniálních území, tak nezávislosti na Velké Británii bylo dosaženo pokojnou cestou. Kanada zůstává i dnes významným členem mezinárodních smluv a dalších forem vzájemné spolupráce. Velké vzdálenosti mezi našimi městy vedly na jednu stranu k rozvoji soběstačnosti a utváření vlastní identity jednotlivých regionů, na stranu druhou ovšem také k pocitům odcizení a nepřátelství.

Kanada je známa pro své přírodní krásy: hory, lesy, jezera a řeky, nekonečné lány obilí a oceán obklopující zemi ze tří stran. Je to země bohatá na zemědělské plodiny i přírodní zdroje. Kanada je také domovinou nejrůznějších skupin obyvatelstva: „prvních národů“, Inuitů a Métisů[5], i množství nově příchozích ze všech koutů světa. Používají se zde dva oficiální jazyky, francouzština a angličtina, avšak mnozí Kanaďané si zároveň uchovávají i kulturní a jazykové dědictví zemí, odkud sem přišli jejich předkové.

Prvním Evropanem, který slyšel domorodce užívat slovo kanada („vesnice“), a zároveň prvním francouzským objevitelem, který při své plavbě roku 1534 prozkoumával oblasti kolem řeky svatého Vavřince, byl Jacques Cartier. Nejstarší osadníci, již sem přišli z Francie, byli převážně římskými katolíky, přitom se ale mezi nimi našla nemalá část protestantů, zejména hugenotských obchodníků. Náboženské napětí ve Francii se v Nové Francii nijak neprojevilo a například při budování města Québec zde naopak ochotně spolupracovali jezuité společně s protestanty. Toto první období spolupráce však naneštěstí rychle ustoupilo diskriminaci a jedinými oficiálně přijímanými osadníky se tak v Nové Francii stali katolíci. Připomínkou těchto katolických kořenů je i původní jméno Montrealu, které zní „Ville-Marie“.

V polovině 18. století byla Nová Francie postoupena Velké Británii a převážně katolické francouzsko-kanadské rodiny se tak staly poddanými anglického krále, který byl zároveň hlavou anglikánské církve. V době, kdy v Británii stále platily zákony diskriminující katolíky, byla nicméně v Kanadě zaručena svoboda vyznání a společně s ní také svoboda v oblasti jazykové, vzdělávací a kulturní. I za tohoto režimu se však střídala období tolerance s etapami těžkostí. Až do 50. let 20. století dohlíželi na převážnou část sociálních institucí ve francouzských oblastech Kanady katoličtí biskupové. Země se mezitím rozrůstala a postupně přijímala řady imigrantů. Koncem 18. století sem začali přicházet osadníci z Anglie, Skotska a Irska. V průběhu 19. století následovaly četné vlny nově příchozích ze západní i východní Evropy a v pozdější době se k nim přidaly zástupy imigrantů ze zemí Latinské Ameriky, Afriky, Blízkého východu a Asie. Ve 20. století se do Kanady dostali imigranti a uprchlíci ze všech koutů světa a mezi nimi též nemalé množství věřících pravoslavných a východních církví, pocházejících z východní Evropy a Blízkého východu,

[4] Veškerá práva vztahující se k tomuto textu i odpovědnost za něj náleží výhradně kanadské ekumenické skupině, která společně sestavila podklady pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2014.

[5] Pojem „první národy“ se v Kanadě užívá pro označení domorodých obyvatel, již na tomto území žili před příchodem Evropanů. Domorodci žijící v oblasti Arktidy se sami nazývají Inuity. Jako Métisové se pak označují potomci domorodých obyvatel a osob francouzského původu.

a jejich křesťanské tradice obohatily náboženské prostředí Kanady. Zdejší křesťané dnes hovoří stovkami různých jazyků a dialektů (jen v torontské arcidiecézi se eucharistie slaví celkem ve 33 různých jazycích) a uchovávají si prvky typické pro svou domovskou kulturu, čímž vytvářejí bohatou kulturní a náboženskou mozaiku. V Kanadě se mimoto usadili také věřící jiných náboženství, například židé, muslimové, sikhové, hinduisté a vyznavači baháismu. Kanadská města obecně patří mezi přední světová místa vyznačující se multikulturním a nábožensky rozmanitým prostředím. Politika dřívějších vlád, které usilovaly o asimilaci nově příchozích, byla v 70. letech 20. století oficiálně nahrazena multikulturním přístupem. Občané nejrůznějšího etnického původu tak mohli přispět k rozvoji země a my jsme vděčni za jejich nepřehlédnutelnou účast v oblasti politiky, vzdělání, zdravotnictví, umění, sdělovacích prostředků, obchodu i náboženství.

Po více než půl druhého století se některé křesťanské denominace v Kanadě podílely na programu federální vlády, zaštiťujícím vedení škol pro indiánské děti, které byly odebírány často proti vůli svých rodičů a následně vedeny k poznání a přijetí evropské kultury. Tyto školy, jejichž cílem bylo vymýtit jazyk a kulturu domorodých obyvatel, se často stávaly dějištěm tělesného, citového i sexuálního zneužívání. Společnou vinu na tomto jednání nesly největší kanadské církve – tedy římskokatolická, sjednocená, anglikánská i presbyteriánská – a za své pochybení se při nejrůznějších příležitostech během posledních let omluvily. Všechny tyto církve nyní úzce spolupracují s domorodými obyvateli při hledání spravedlnosti a pravdy a v úsilí o uzdravení a smíření. Zatím posledním krokem se v tomto směru stalo zřízení Národní komise pravdy a smíření,[6] která je součástí komplexního přístupu k dějinám těchto škol.

Od dob prvních misionářů se v jednotlivých kanadských církvích rozvíjelo cítění pro spolupráci při pastorační službě. Presbyteriánští, metodističtí a kongregacionalističtí misionáři v západní Kanadě vzájemně spolupracovali a podíleli se na společných aktivitách už od 80. let 19. století. To vedlo k užší vazbě mezi zmíněnými církvemi a v roce 1925 se toto spojení stalo jedním z impulzů pro založení Sjednocené církve Kanady, celosvětově první ekumenické unie církví v moderní době. Její tvůrci v ní spatřovali způsob, jak sjednoceným vedením křesťanů podpořit budování národní identity. Spoluúčast na pastoračních projektech má dnes mnohočetnou podobu a projevuje se například při ekumenické duchovní péči ve věznicích, nemocnicích, na vysokých školách či v armádě. Na poskytování formálního teologického vzdělání se do značné míry podílejí ekumenické instituce či sdružená vzdělávací zařízení více církví. Další formy spolupráce se rozvíjejí na úrovni jednotlivých shromáždění, například v podobě sdílené ekumenické služby (Ecumenical Shared Ministries), při níž dvě či více křesťanských společenství užívají stejnou budovu, slouží v nich stejní duchovní nebo se setkávají při společných programech a každý týden i na společné bohoslužbě.

Ekumenická rada církví v Kanadě (Canadian Council of Churches / Conseil canadien des Églises) sdružuje celkem 24 různých denominací, mezi nimi církve hlásící se k tradici anglikánské, katolické, reformované, evangelické, východní, pravoslavné i tradici svobodné církve. To z ní činí jednu z největších a co do rozmanitosti zastoupených církví také nejbohatších rad ve světě. Rada při svém rozhodování uplatňuje princip konsensu. Byla založena roku 1944 a k jejím členským církvím se dnes hlásí 85 % všech kanadských křesťanů. Za zmínku stojí, že plnohodnotným členem rady je též katolická Kanadská biskupská konference a rovněž šest evangelických denominací. Kanadské evangelické sdružení (Evangelical Fellowship of Canada / Alliance Évangélique du Canada) zahrnuje jednotlivé církve, církevní organizace i místní kongregace napříč celým spektrem

[6] Pro bližší informace k internátním školám pro indiánské děti (Indian Residential Schools) i k dohodě o vyrovnání viz www.trc.ca (anglicky a francouzsky).

evangelikálních a letničních hnutí. Mnohé církve jsou členy nebo alespoň pozorovateli obou organizací a spolupráce mezi Ekumenickou radou církví a Kanadským evangelickým sdružením se v posledních letech zintenzivňuje.

Mnoho kanadských církví se rovněž angažuje v bilaterálních a multilaterálních vztazích, a to jak na celostátní, tak na místní úrovni. Nejvýznamnějším organickým spojením církví se roku 1925 stala Sjednocená církev Kanady, k níž se připojila řada presbyteriánských, metodistických i kongregacionalistických církví. Rozvinuly se ovšem i mnohé další formy společenství, například anglikánsko-luterská deklarace z Waterloo (Waterloo Declaration / Déclaration de Waterloo), jíž obě církve v roce 2001 vzájemně stvrdily plné společenství. Dialog mezi kanadskými teology obohacuje nejen místní teologickou reflexi, ale předkládanými názory přispívá také k rozvoji teologického dialogu na mezinárodním poli.

Mezi četné inovační prvky kanadského ekumenického hnutí patří rovněž více než padesátka smluv, uzavřených od 60. let 20. století mezi nejrůznějšími církvemi s cílem usilovat společně o sociální spravedlnost. Projekt Ploughshares („Radlice“), Ekumenická rada křesťanských žen, KAIROS: kanadské ekumenické iniciativy pro spravedlnost, Fórum kanadských církví o působení ve světě a mnohé další programy pomáhají jednotlivým církvím i vládě potýkat se s řadou složitých společenských jevů.

V pulzujícím francouzsko-anglickém prostředí města Montreal založil roku 1963 jezuita P. Irénée Beaubien Kanadské ekumenické centrum (Canadian Centre for Ecumenism / Centre canadien d'œcuménisme). To vydává ekumenické materiály pro celou zemi, mezi nimi také časopis Ecumenism (Œcuménisme), který vychází ve francouzštině a angličtině a rozesílá se předplatitelům do více než čtyřiceti zemí světa. Rostoucí vnímavost centra vůči různým sociálním hnutím se projevuje například v novém programu „Zelená církev“ (Green Church / Église verte), který pomáhá křesťanům všech denominací, aby byli lepšími správci stvoření.

Pozitivní vliv na rozvoj ekumenického hnutí v Kanadě mělo v první polovině 60. let svolání II. vatikánského koncilu. Nejvýraznějším projevem ekumenického cítění a místní zkušenosti je bezpochyby pastýřský list, který roku 1962 vydal montrealský arcibiskup, kardinál Paul-Émile Léger, pod názvem Chrétiens désunis („Rozdělení křesťané“). Léger v něm nevolá po tom, aby se protestanti obraceli na katolickou víru, ale vyzývá katolíky, aby se modlili za jednotu, k níž je nutná především proměna a obnova katolické církve. Slovy, jež předjímala koncilního ducha, kardinál připustil, že „úsilí o jednotu se dostává do středu pozornosti dnešních křesťanů“ a že toto významné hnutí se „rodí z vnuknutí Ducha Svatého“. Ve své úvaze o tajemství jednoty a rozdělení křesťanů také zdůrazňuje, že všichni platně pokřtění jsou „přičleněni ke Kristu a tvoří s ním jedno tělo“. Poznamenává dále, že ve světle Kristovy výslovně projevené touhy představuje nesvornost „pohoršení“ a „zlo“. Proto kardinál Léger naléhá na věřící, aby se modlili za jednotu, navazovali dialog s ostatními křesťany a přitom si uvědomovali, že odpovědnost za rozdělení nesou obě strany.

Když se Světová rada církví dozvěděla o setkáních mezi protestantskými pastory a katolickými kněžími, která v Montrealu od roku 1958 každý měsíc diskrétně organizoval P. Beaubien, rozhodla se v roce 1963 uspořádat čtvrtou celosvětovou konferenci o víře a řádu právě v tomto městě. Toto setkání více než 450 teologů z mnoha různých denominací a zemí, kteří se setkali s vřelým přijetím ze strany převážně katolických obyvatel Montrealu, se stalo zásadní ekumenickou událostí. Večera křesťanského bratrství, který v rámci konference hostila Montrealská univerzita, se zúčastnilo na 1500 křesťanů. Během světové výstavy Expo 67, jež se rovněž konala v Montrealu, se největší kanadské církve spolu s Vatikánem rozhodly opustit dosavadní praxi oddělených stánků a vystavovali společně v jednom „Křesťanském pavilonu“. Šlo o vůbec první ekumenický pavilon v dějinách světových výstav.

Po II. vatikánském koncilu a v následujících desetiletích se objevily i další ekumenické organizace, mezi nimi především Atlantská ekumenická rada (Atlantic Ecumenical Council / Conseil œcuménique de l'Atlantique, 1966), Ekumenická síť provincie Québec (Quebec Ecumenical Network / Réseau œcuménique du Québec, 1982) a Ekumenické centrum pro oblast kanadských prérií (Prairie Centre for Ecumenism / Centre des Prairies pour l'œcuménisme, 1984). Posledně jmenovaná instituce, již založil v Saskatoonu P. Bernard de Margerie, je financována z prostředků sedmi církví a soustředí se na výchovu a vzdělávání v ekumenické oblasti i na podporu Ecumenical Shared Ministries. Myšlenky ekumenismu po celé zemi – na venkově i ve velkých městech – dále podporují místní skupiny i četné rady církví. Na mnoha místech se rozvíjejí i další ekumenické iniciativy: společná oslava Týdne modliteb za jednotu křesťanů, společná formace na teologických fakultách, iniciativy ve prospěch smíru a sociální spravedlnosti, vydávání publikací apod. Integrální součástí náboženského života v Kanadě jsou též smíšené rodiny, jejichž členové přímo zakoušejí obtíže i požehnání snah o jednotu a při ekumenické službě se často ujímají vůdčí role.

Významnou událostí ekumenického života se v posledních letech stalo rostoucí zapojení evangelických církví a pastorů do ekumenických bohoslužeb, dialogu i společných pastoračních projektů. Po období postupného sbližování mezi evangelickými církvemi se nám tak nyní otevírá nová příležitost k partnerskému dialogu mezi církvemi protestantskými, evangelickými, letničními, východními, pravoslavnými i církví římskokatolickou. Kanadské evangelické církve se obracejí k ostatním místním společenstvím s nabídkou dialogu, společných bohoslužeb i spolupráce při evangelizaci měst. Všechny církve se zároveň musejí vyrovnat se skutečností, že už nedisponují tím společenským vlivem, který kdysi měly, a zejména těm dříve nejvýznamnějším dramaticky ubývá počet věřících.

Překážkou spolupráce se stávají také rozdílné názory na důležitost evangelizace věřících jiných náboženství. Navzdory tomu se v posledních letech součinnost křesťanských církví v mezináboženském dialogu zvýšila a často se na něm společně podílí více církví.

Je tedy Kristus v Kanadě rozdělen? Nepochybné je to, že mezi kanadskými křesťany panují jisté rozdíly. Jednotlivá křesťanská společenství se neshodují například na roli žen v církvi a společnosti či na etických otázkách jako je potrat, eutanazie či sňatky osob stejného pohlaví. Spory o těchto záležitostech se přitom často vedou napříč hranicemi jednotlivých konfesí. S ohledem na tyto nové společenské jevy začala nicméně některé náboženská společenství hledat nové, pozitivní způsoby, jak navazovat dialog se svými bližními. Dějiny Kanady se vskutku vyznačují obdobími napětí a soupeření i dobami malého vzájemného povědomí a převládajícího nezájmu. Ze všech těchto zkušeností jsme se poučili, že abychom mohli společně žít v pokoji, je nutné brát v potaz také hodnoty, které vyznávají druzí lidé. I nadále nás rozděluje naše učení, organizační struktura i praxe, nadále setrváváme v náboženském osamocení. Přesto naše pouť vstříc vzájemné jednotě pokračuje pod Božím vedením.

Tyto cíle a povahu dnešní Kanady vůbec podle našeho názoru odráží také modlitba, která vznikla v roce 1967 u příležitosti oslav stého výročí vzniku země:

„Modleme se za svět a žijme pro něj, aby se stal místem, kde budou lidé všech národů sjednoceni v myšlení, slovech i skutcích: pomáhej nám, abychom žili upřímně, čestně a čistě v láskyplných vztazích s druhými lidmi v našem světě i ve všech světech. Modleme se, aby v duši každého člověka v našem národě i ve všech národech zavládl pokoj a pocit naplnění: pomáhej nám pracovat a žít tak, aby ze světa zcela vymizel hlad, chudoba, negramotnost i všechny nemoci a mohlo skutečně přijít tvé království. Amen!“

Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968 – 2014

V roce 1968 se začaly používat materiály připravované oficiálně a společně Komisí pro víru a řád Světové rady církví a Papežskou radou pro jednotu křesťanů.

1968 „Ke chvále jeho slávy“ (Ef 1,14)
To the praise of his glory / Pour la louange de sa gloire

1969 „Povoláni ke svobodě“ (Ga 5,13)
Called to freedom / Appelés à la liberté
(Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)

1970 „Jsme spolupracovníci na Božím díle“ (1K 3,9)
We are fellow workers for God / Nous sommes les coopérateurs de Dieu
(Přípravné setkání se konalo v klášteře v Niederaltaich, NSR.)

1971 „…a přítomnost Ducha Svatého“ (2K 13,13)
…and the communion of the Holy Spirit / …et la communion du Saint-Esprit
(Přípravné setkání se konalo v Bari, Itálie.)

1972 „Nové přikázání vám dávám“ (J 13,34)
I give you a new commandment / Je vous donne un commandement nouveau
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

1973 „Pane, nauč nás modlit se“ (L 11,1)
Lord, teach us to pray / Seigneur, apprends-nous à prier
(Přípravné setkání se konalo v opatství Montserrat, Španělsko.)

1974 „Každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus je Pán“ (Fp 2,1-13)
That every tongue confess: Jesus Christ is Lord /
Que tous confessent : Jésus-Christ est Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

(V dubnu 1974 byl členským církvím a jiným zainteresovaným stranám zaslán dopis ohledně ustanovení místních skupin, které by se zapojily do přípravy brožury k Týdnu modliteb za jednotu křesťanů. Jako první se tohoto záměru ujala australská skupina, která shromáždila přípravný materiál pro týden modliteb v roce 1975.)

1975 „Boží záměr: vše v Kristu“ (Ef 1,3-10)
God’s purpose: all things in Christ /
La volonté du Père : Tout réunir sous un seul chef, le Christ
(Materiál od australské skupiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

1976 „Jsme povoláni stát se tím, čím jsme“ (1J 3,2)
We shall be like him or, Called to become what we are /
Appelés a devenir ce que nous sommes
(Materiál z Karibské konference církví. Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)

1977 „Vytrváme spolu v naději“ (Ř 5,1-5)
Enduring together in hope / L’espérance ne déçoit pas
(Materiál z Libanonu, uprostřed občanské války.
Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

1978 „Nejste již cizinci“ (Ef 2,13-22)
No longer strangers / Vous n’êtes plus des étrangers
(Materiál od ekumenického týmu v Manchestru, Anglie.)

1979 „Každý ať slouží druhým k oslavě Boží“ (1P 4,7-11)
Serve one another to the glory of God /
Soyez au service les uns des autres pour la gloire de Dieu
(Materiál z Argentiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

1980 „Přijď tvé království“ (Mt 6,10)
Your kingdom come / Que ton règne vienne!
(Materiál od ekumenické skupiny z Berlína, NDR.
Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)

1981 „Tentýž duch – rozdílná obdarování – jedno tělo“ (1K 12,3b-13)
One Spirit – many gifts – one body / Un seul esprit – des dons divers – un seul corps
(Materiál od Graymoor Fathers, USA. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)

1982 „Ať všichni najdou domov v tobě, Pane“ (Ž 84)
May all find their home in you, O Lord /
Que tous trouvent leur demeure en Toi, Seigneur
(Materiál z Keni. Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)

1983 „Ježíš Kristus – život světa“ (1J 1,1-4)
Jesus Christ – the Life of the World / Jesus Christ – La Vie du Monde
(Materiál od ekumenické skupiny v Irsku. Přípravné setkání se konalo v Céligny [Bossey], Švýcarsko.)

1984 „Povoláni být jedno skrze kříž našeho Pána“ (1K 2,2; Ko 1,20)
Called to be one through the cross of our Lord /
Appelés à l’unité par la croix de notre Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Benátkách, Itálie.)

1985 „Od smrti k životu s Kristem“ (Ef 2,4-7)
From death to life with Christ / De la mort à la vie avec le Christ
(Materiál z Jamajky. Přípravné setkání se konalo v Grandchamp, Švýcarsko.)

1986 „Budete mi svědky“ (Sk 1,6-8)
You shall be my witnesses / Vous serez mes témoins
(Materiál z Jugoslávie [Slovinsko]. Přípravné setkání se konalo v Jugoslávii.)

1987 „Sjednoceni v Kristu – nové stvoření“ (2K 5,17-6,4a)
United in Christ – a New Creation / Unis dans le Christ – une nouvelle création
(Materiál z Anglie. Přípravné setkání se konalo v Taizé, Francie.)

1988 „Láska Boží zahání strach“ (1J 4,18)
The love of God casts out fear / L’Amour de Dieu bannit la crainte
(Materiál z Itálie. Přípravné setkání se konalo v Pinerolo, Itálie.)

1989 „Vytváření společenství: jedno tělo v Kristu“ (Ř 12,5-6a)
Building community: one body in Christ /
Bâtir la communauté : un seul corps en Christ
(Materiál z Kanady. Přípravné setkání se konalo ve Whaley Bridge, Anglie.)

1990 „Aby všichni byli jedno… aby svět uvěřil“ (J 17)
That they all may be one… That the world may believe /
Que tous soient un… Afin que le monde croie
(Materiál ze Španělska. Přípravné setkání se konalo v Madridu, Španělsko.)

1991 „Chvalte Hospodina, všechny národy!“ (Ž 117; Ř 15,5-13)
Praise the Lord, all you nations! / Nations, louez toutes le Seigneur
(Materiál z Německa. Přípravné setkání se konalo v Rotenburg an der Fulda, NSR.)

1992 „Jděte… já jsem s vámi“ (Mt 28,16-20)
I am with you always… Go, therefore / Je suis avec vous… allez donc
(Materiál z Belgie. Přípravné setkání se konalo v Bruggách, Belgie.)

1993 „Nesme ovoce Ducha pro jednotu křesťanů“ (Ga 5,22-23)
Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity /
Pour l’unité : laisser mûrir en nous les fruits de l’Esprit
(Materiál ze Zairu. Přípravné setkání se konalo v Curychu, Švýcarsko.)

1994 „Rodina Boží: povolaná, aby byla jedné mysli a jednoho srdce“ (Sk 4,23-37)
The household of God: called to be one in heart and mind /
La maison de Dieu : Appelés à être un dans le coeur et dans l’esprit
(Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Dublinu, Irsko.)

1995 „Koinónia: společenství v Bohu a mezi sebou“ (J 15,1-17)
Koinonia: communion in God and with one another /
La koinonia : communion en Dieu et les uns avec les autres
(Přípravné setkání se konalo v Bristolu, Anglie.)

1996 „Hle, stojím přede dveřmi a tluču“ (Zj 3,14-22)
Behold, I stand at the door and knock / Je me tiens à la porte et je frappe
(Materiál z Portugalska. Přípravné setkání se konalo v Lisabonu, Portugalsko.)

1997 „Na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem“ (2K 5,20)
We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God /
Au nom du Christ, laissez-vous réconcilier avec Dieu
(Materiál ze Skandinávie. Přípravné setkání se konalo ve Stockholmu, Švédsko.)

1998 „Duch přichází na pomoc naší slabosti“ (Ř 8,14-27)
The Spirit helps us in our weakness / L’Esprit aussi vient en aide à notre faiblesse
(Materiál z Francie. Přípravné setkání se konalo v Paříži, Francie.)

1999 „Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid“ (Zj 21,1-7)
He will dwell with them as their God, they will be his peoples /
Dieu demeurera avec eux. Ils seront ses peuples et lui sera le Dieu qui est avec eux
(Materiál z Malajsie. Přípravné setkání se konalo v klášteře v Bose, Itálie.)

2000 „Pochválen buď Bůh… který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním“ (Ef 1,3-14)
Blessed be God who has blessed us in Christ /
Béni soit Dieu, qui nous a bénis en Christ
(Materiál z Blízkého východu. Přípravné setkání se konalo v La Verně, Itálie.)

2001 „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (J 14,1-6)
I am the Way, and the Truth, and the Life / Je suis le chemin, et la vérité et la vie
(Materiál z Rumunska. Přípravné setkání se konalo ve Vulcanu, Rumunsko.)

2002 „U tebe je pramen žití“ (Ž 36,6-10)
For with you is the fountain of life / Car chez toi est la fontaine de la vie
(Materiál CCEE a CEC. Přípravné setkání se konalo v Ottmaringu, NSR.)

2003 „Tento poklad máme však v hliněných nádobách“ (2K 4,4-18)
We have this treasure in clay jars / Car nous avons ce trésor dans des vases d’argile
(Materiál církví v Argentině. Přípravné setkání se konalo v Los Rubios, Španělsko.)

2004 „Svůj pokoj vám dávám“ (J 14,23-31)
My peace I give to you / Je vous donne ma paix
(Materiál z Aleppa v Sýrii. Přípravné setkání se konalo v Palermu, Sicílie.)

2005 „Kristus – jediný základ církve“ (1K 3,1-23)
Christ, the one foundation of the church / Le Christ, unique fondement de l’Eglise
(Materiál ze Slovenska. Přípravné setkání se konalo v Piešťanech, Slovensko.)

2006 „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20)
Where two or three are gathered in my name, there I am among them /
Là où deux ou trois se trouvent réunis en mon nom, je suis au milieu d’eux
(Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Prosperous, hrabství Kildare, Irsko.)

2007 „I hluchým dává sluch a němým řeč“ (Mk 7,31-37)
He even makes the deaf to hear and the mute to speak /
Il fait entendre les sourds et parler les mute
(Materiál z Jižní Afriky. Přípravné setkání se konalo ve Faverges, Francie.)

2008 „V modlitbách neustávejte“ (1Te 5,12a.13b-18)
Pray without ceasing / Priez sans cesse
(Materiál z USA. Přípravné setkání se konalo v Graymooru, Garrison, USA.)

2009 „Budou v tvé ruce jedním celkem“ (Ez 37,15-28)
That they may become one in your hand / Ils seront unis dans ta main
(Materiál z Koreje. Přípravné setkání se konalo v Marseilles, Francie.)

2010 „Vy jste toho svědky“ (L 24,48)
You are witnesses of these things / …de tout cela, c’est vous qui êtes les témoins
(Materiál ze Skotska. Přípravné setkání se konalo v Glasgow, Skotsko.)

2011 „Sjednoceni v učení apoštolů, společenství, lámání chleba a modlitbě“ (srov. Sk 2,42)
One in the apostles’ teaching, fellowship, breaking of bread and prayer /
Unis dans l’enseignement des apôtres, la communion fraternelle,
la fraction du pain et la prière
(Materiál z Jeruzaléma. Přípravné setkání se konalo v Saydnaya, Sýrie.)

2012 „Všichni budeme proměněni skrze vítězství našeho Pána Ježíše Krista“ (srov. 1K 15,51-58)
We will all be changed by the victory of our Lord Jesus Christ /
Tous, nous serons transformés par la victoire de notre Seigneur Jésus-Christ
(Materiál z Polska. Přípravné setkání se konalo ve Varšavě, Polsko.)

2013 „Co od nás Hospodin žádá?“ (srov. Mi 6,6-8)
What does God require of us? / Que nous demande le Seigneur?
(Materiál z Indie. Přípravné setkání se konalo v Bengalúru, Indie.)

2014 „Je snad Kristus rozdělen?“ (1K 1,1-17)
Has Christ been divided? / Le Christ est-il divisé?
(Materiál z Kanady. Přípravné setkání se konalo v Montrealu, Kanada.)

Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů

asi 1740 Ve Skotsku se objevují stoupenci letničního hnutí, napojení na Severní Ameriku. Jejich obnovné snahy zahrnovaly společné modlitby všech církví za sebe navzájem.

1820 Rev. James Haldane Stewart uveřejňuje „Náměty ke všeobecnému společenství křesťanů pro vylití Ducha“.

1840 Rev. Ignatius Spencer, konvertita k římskokatolické církvi, navrhuje vytvoření „Společenství modlitby za jednotu“.

1867 První Lambethská konference biskupů anglikánské církve podtrhuje v preambuli svého prohlášení důležitost modlitby za jednotu.

1894 Papež Lev XIII. podporuje zavedení Oktávu modliteb za jednotu v období Letnic.

1908 Na popud Rev. Paula Wattsona je zaveden „Oktáv jednoty církví“.

1926 Hnutí Víra a řád začíná vydávat „Podněty k oktávu modliteb za jednotu křesťanů“.

1935 Abbé Paul Couturier z Francie doporučuje zavedení „Všeobecného týdne modliteb za jednotu křesťanů“ na obecném základě modliteb za „jednotu, kterou chce Kristus, dosaženou tak, jak on chce.“

1958 „Unité Chrétienne“ z Lyonu ve Francii a Komise pro víru a řád Světové rady církví začínají spolupracovat na přípravě materiálu pro týden modliteb.

1964 Papež Pavel VI. a patriarcha Athenagoras I. se v Jeruzalémě společně modlí Ježíšovu modlitbu „Aby všichni byli jedno“ (J 17).

1964 Dekret II. vatikánského koncilu o ekumenismu zdůrazňuje, že modlitba je duší ekumenického hnutí, a vyslovuje se pro slavení týdne modliteb.

1966 Komise pro víru a řád Světové rady církví a Sekretariát pro podporu jednoty křesťanů (později přejmenovaný na Papežskou radu pro jednotu křesťanů) začínají s oficiální přípravou textu pro každoroční týden modliteb.

1968 První oficiální použití materiálu týdne modliteb připraveného Komisí pro víru a řád a Sekretariátem pro podporu jednoty křesťanů (nyní přejmenovaného na Papežskou radu pro jednotu křesťanů).

1975 Poprvé je pro týden modliteb použit jako základní text materiál připravený místní ekumenickou skupinou. Tento první text připravila skupina z Austrálie.

1988 Texty týdne modliteb jsou použity při inaugurační bohoslužbě Křesťanské federace Malajsie, která sdružuje hlavní křesťanské církve v zemi.

1994 Text pro rok 1996 připraven ve spolupráci s YMCA a YWCA.

2004 Je dosaženo dohody, že Komise pro víru a řád a Papežská rada pro jednotu křesťanů budou texty pro Týden modliteb za jednotu křesťanů vydávat a rozšiřovat ve stejném formátu.

2008 Oslava stého výročí Týdne modliteb za jednotu křesťanů – iniciativa, která mu předcházela, „Oktáv jednoty církve“, se prvně slavila roku 1908.